

Факультет іноземних мов
Структура фахового комплексного іспиту
(французька та англійська мови)
(письмово)

на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 035 “Філологія”
035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька (денна і заочна форми навчання)

Фаховий комплексний іспит (письмовий) на здобуття ступеня магістра складається з теоретичної і практичної частин.

(1) *Теоретична частина іспиту* перевіряє знання з лексикології та теоретичної граматики французької мови за тестами множинного вибору по 15 питань з кожної теоретичної дисципліни (час виконання тесту — 30 хвилин).

(2) *Практична частина іспиту* включає:

- фаховий переклад без словника з французької мови на українську тексту обсягом 1200 друкованих одиниць (час виконання фахового перекладу — 40 хвилин),
- Лексико-граматичний переклад обсягом 1200 друкованих одиниць (40 активних моментів) з української мови на французьку мову (час виконання перекладу — 45 хвилин),
- Лексико-граматичний переклад обсягом 1200 друкованих одиниць (40 активних моментів) з української мови на другу (англійську) іноземну мову (час виконання перекладу — 45 хвилин).

ПРОГРАМА З ЛЕКСИКОЛОГІЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

1. Мета курсу лексикології. Лексикологія як частина мовознавства. Проблема дефініції.
2. Основні типи лексикології: загальна, частинна, діахронічна, синхронічна. Зв'язок лексикології з граматиною, фонетикою, стилістикою та історією мови.
3. Основний словниковий фонд сучасної французької мови та його характерні особливості.
4. Проблема слова. Функції слова.
5. Мотивовані та немотивовані слова. Фонетична і граматична характеристика слів французької та української мов.
6. Шляхи збагачення французької лексики. Змінення значення слова. Основні засоби переосмислення значень.
7. Полісемія. Семантична структура полісемічних слів у французькій та українській мовах. Омоніми.
8. Метафора та метонімія. Табу та евфемізми. Літота та гіпербола.
9. Розширення та звуження значення слова. «Покращення» та «погіршення» значення слова.
10. Словотворення в сучасній французькій та українській мовах. Основні типи словотворення. Деривація. Конверсія.
11. Словотворення в сучасній французькій та українській мовах. Верлан. Скорочення.
12. Запозичення як відображення культурно-історичних зв'язків між народами. Асиміляція запозичень. Типи запозичень.
13. Фразеологія сучасної французької та української мов. Класифікація фразеологічних одиниць. Структурні типи фразеологічних одиниць.
14. Лексикографія. Характеристика найважливіших типів словників.

ПРОГРАМА З ТЕОРЕТИЧНОЇ ГРАМАТИКИ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

1. Характеристика основних напрямів в зарубіжній лінгвістиці.
2. Мова та мовлення. Актуалізація.

3. Асиметрія в граматиці.
4. Основні граматичні одиниці.
5. Слово.
6. Лексичне і граматичне значення слова.
7. Класифікація частин мови.
8. Іменник.
9. Артикль і детермінативи.
10. Прикметник.
11. Займенник.
12. Дієслово.
13. Прислівник.
14. Прийменник.
15. Сполучник.
16. Части та слова-фрази.
17. Вигуки.
18. Теорія речення.
19. Просте речення.
20. Складне речення.
21. Типи підрядних речень.

Рекомендована література

1. Попович М. М. *Теоретична граматика французької мови. Морфологія*. Навч. посібник для студ. Чернівці: Букрек, 2010. 287 с.
2. Лемешко Л. С., Табачек І. В. *Посібник з теоретичної граматики французької мови*. Київ: Видав. центр КЛІНУ, 2005. 213 с.
3. Chevalier J.-C. *Histoire de la grammaire française*. 2e édition corrigée. P.: Presses Universitaires de France, 1996. 128 p.
4. Dragan E. *Grammaire théorique de la langue française*. Bălți, 2012. 115 p.
5. Grevisse M. *Précis de grammaire française*. P. : Duculot, 1990. 291 p.
6. Grevisse M. *Le Bon Usage* / M. Grevisse, A. Goosse. 14e édition. De Boeck & arcier s.a., 2007. 1600 p.

7. Hannon A. *Grammaire et analyse : analyse grammaticale et analyse logique*. P. : Hachette Education, 2007. 222 p.

ПРОГРАМА ЗІ СТИЛІСТИКИ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

1. Становлення стилістики як науки. Предмет вивчення загальної стилістики.
2. Стилiстичне значення. Мови та стилі. Функціональні стилі французької мови.
3. Розмовний стиль французької мови. Особливості фонетики, граматики, лексики та синтаксису розмовного стилю.
4. Стилiстична диференціяція французької лексики. Стилiстично нейтральна лексика.
5. Слова, що належать до спеціальної термінології. Стилiстичний аспект термінів, що належать до різних рівнів лексики.
6. Архаїзми, історизми. Неологізми. Слова, що належать до арго. Запозичення з інших мов.
7. Вибір та використання мовних засобів. Синоніми.
8. Тропи та фігури
9. Класифікація функціональних стилів французької мови. Стилiстичний аналіз художнього тексту.

Рекомендована література

1. Алексеєв А. Я. *Нариси з контрастивної стилістики французької мови*: Навчальний посібник для факультетів іноземних мов університетів. Вінниця: Нова Книга, 2010. 456 с.
2. Песоцька Д. Л. *Практичні завдання зі стилістики сучасної французької мови*: навчальні матеріали для студентів спеціальностей «Мова та література, переклад». Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2012. 60 с.
3. Пономарів О. *Стилiстика сучасної української мови*. Тернопіль, 2000. 247 с.
4. Рассказова О. О., Остроушко В. Б. Курс лекцій зі стилістики сучасної французької мови. Харків, 2002. 44 с.
4. Bally Ch. *Traité de stylistique française*. 3-èd. V. 1 Paris : Klincks eck. 1951.
5. Beth A., Marpeau E. *Figures de styles*. Paris : Libro. 2005.
6. Peyroutet C. *Style et rhétorique*. Editions Nathan, 2002.

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ПЕРЕКЛАДУ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Суспільно-політичний блок

1. Міжнародні організації.

- Тема 1. Організація Об'єднаних Націй
- Тема 2. Європейський союз.
- Тема 3. Північно-Атлантичний Союз
- Тема 4. Світова Організація Торгівлі
- Тема 5. Міжнародний Валютний Фонд

2. Система державного управління Франції.

- Тема 1. Повноваження президента
- Тема 2. Законодавча влада
- Тема 3. Виконавча влада

Економічний блок

- Тема 1. Структура економіки Франції
- Тема 2. Умови економічного зростання
- Тема 3. Промислове виробництво та послуги

Рекомендована література

1. Дробязко О. С. Ділова французька мова. Посібник для студентів факультету іноземних мов. Ч. 1. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2000. 72 с.
2. Дробязко О. С. Ділова французька мова. Посібник для студентів факультету іноземних мов. Ч. 2. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2000. 74 с.
3. Сатановська Г.С. Практика перекладу французької мови. Соціально-політичний аспект: навчальний посібник. Харків, 2013. 76 с.
4. Masagno M. Faire des affaires en français. Hachette livre, 1997. 160 p.

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ФРАНЦУЗЬКУ МОВУ

Граматичні теми, що акцентуються під час іспиту:

1. Concordance des temps
2. Mode conditionnel. Present, Passé.
3. Mode subjonctif. Present du subjonctif, Passé du subjonctif
4. Le subjonctif dans les propositions subordonnées Le subjonctif dans la subordonnée complétive
5. L'emploi du subjonctif après les locutions et les verbes impersonnels L'emploi du subjonctif dans les propositions subordonnées relatives L'emploi du subjonctif dans les propositions subordonnées circonstancielle Le subjonctif dans la proposition indépendante
6. Correspondance entre les temps de la subordonnée au subjonctif et ceux de la principale
7. Formes non personnelles du verbe Participe present, Adjectif verbal
8. Participe present. Gérondif
9. Participe present et gérondif. Participe passé
10. Participe passé employé sans auxiliaire Le participe present et le participe passé

Лексичні теми, що акцентуються під час іспиту:

1. Prosper Mérimée. «*Carmen*».
 2. Victor Hugo. «*Les Misérables*». «*Madame Victurnien dépense trente-cinq francs pour la morale*»
 3. Stendhal. «*Le Rouge et le Noir*». «*La promenade de Julien*»
 4. Honoré de Balzac. «*Eugenie Grandet*». «*La vie de la Grande Nanon*»
 5. Gustave Flaubert. «*Madame Bovary*». «*Charles Bovary*»
 6. Emile Zola. «*Les Rougons-Macquart*». «*Les hôtes parisiens dans le coron des mineurs*»
- Conteurs français du XXe siècle :
1. Sidonie Gabrielle Colette. «*Florie*»
 2. Andre Maurois. «*La foire de Neuilly*»

3. Hervé Bazin. «*Il n'arrive jamais rien*»
4. Bernard Clavel. «*Le fouet*»
5. Boris Vian. «*Le danger des classiques*»
6. Françoise Sagan. «*Le ciel d'Italie*»

Рекомендована література

1. Gladka V. *Cours pratique de français*. Практичний курс французької мови: підручник. Чернівці: Видавничий дом «Родовід», 2016. 196 с.
2. Бабінчук І. І. Французька мова. *Cours supérieur de français*: Підручник для ВУЗів. Львів: Видавництво Львівського Університету імені І. Франка, 2010
3. Бабінчук І. І. Практичний курс синтаксису складнопідрядних речень французької мови. Навчальний посібник для студентів старших курсів ВНЗ. Львів: Видавництво ЛНУ імені І. Франка, 2018
4. Кириленко К. І. Теорія і практика перекладу (французька мова). Навчальний посібник для спец. «переклад» і «Мова і література». Вінниця: Нова книга, 2003.
5. Поглиблений курс французької мови. Підручник для студентів університетів, інститутів і факультетів іноземних мов / Крючков В.С., Хлопук Л. П., Корж К. Київ: Вища школа, 2000.
6. Соломарська О. О. Підручник французької мови. Київ: Київський університет, 2011.

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ

Граматичні теми, що акцентуються під час іспиту:

1. Modal Verbs (Модальні дієслова)
2. Subjunctive Mood (Умовний спосіб)
3. Conditionals (Умовні речення)
4. Composite Sentence (Складене речення)
5. Complex Sentence (Складне речення)
6. Indicative Mood (Дійсний спосіб)
7. Imperative Mood (Наказовий спосіб)

8. Sequence of Tenses (Узгодження часів)
9. Tense and Aspect Forms of the Verb (Видо-часові форми дієслова)
10. Articles (Артиклі)
11. Possessive Case (Присвійний відмінок)
12. Infinitive Forms of the Verb (Безособові форми дієслова)
13. Plural Forms of the Noun (Множина іменників)
14. Degrees of Comparison of Adjectives and Adverbs (Ступені порівняння прикметників та прислівників)

Лексичний матеріал, що акцентується під час іспиту:

1. Бондаренко Є.В. Аналіз художнього тексту-4 (ч. I та II): навчально-методичний посібник з мультимедійним забезпеченням / Є.В. Бондаренко.

Рекомендована література

Базова

1. Бондаренко С.В. Аналіз художнього тексту-4 (ч. I та II): навчально-методичний посібник з мультимедійним забезпеченням / С.В. Бондаренко. — 4.32 GBT / 1.03 GBT
2. Готуємось до атестаційного іспиту. Лексико-граматичний переклад: методичні рекомендації для студентів 4 курсу факультету іноземних мов (спеціалізація «Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська»). Укладачі: Морозова І. І., Шпак О. В. — Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2022. — 44 с.
3. Складне речення: навчально-методичний посібник з граматики для студентів 4 курсу факультету іноземних мов / Меркулова Т.К., Шпак О.В. — Харків ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. — 60 с.
4. Методичні вказівки з інтерпретації художнього тексту для студентів IV та V курсів кафедри англійської філології факультету іноземних мов / Укл. Морозова О.І. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. — 40 с.
5. Посібник для самостійної роботи з англійської мови для студентів 4 курсу: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи з англійської мови для студентів 4 курсу факультету іноземних мов / Укладачі: Варенко Т. К., Меркулова Т.

К, Паповяниц Е. Г., Шпак О. В. — Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. — 116 с.

Допоміжна література:

1. Верба Г. В., Верба Л. Г. Довідник з граматики англійської мови. – 6-те вид. – К.: Освіта, 1995, – 320 с.
2. Advanced Writing (Electronic Resource) – Access: <https://www.coursera.org/learn/advancedwriting>
4. Grammar and Punctuation (Electronic Resource) – Access: <https://www.coursera.org/learn/grammar-punctuation>
3. Greenbaum S., Quirk R. A Student's Grammar of the English Language. – Longman, 1990. – 490 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Grammar and Punctuation (Electronic Resource) Access: <https://www.coursera.org/learn/grammar-punctuation>

Структура та система оцінювання фахового комплексного іспиту на здобуття ступеню магістра

Частина I — 30 питань з теоретичних дисциплін (30 балів)

Тестова частина оцінюється за принципом: 1 вірна відповідь — 1 бал.

Частина II – фаховий переклад (50 балів)

Оцінювання письмових перекладів фахових текстів ґрунтується на розрізненні трьох типів помилок: за кожен помилку 1 типу (втрату суттєвої інформації або її викривлення) нараховуються 1 штрафний бал, за помилку 2 типу (що за певних обставин може змінити зміст оригіналу) — 0,5 штрафного балу, за помилку 3 типу (що несуттєво змінює зміст оригіналу) - 0,1 штрафного балу.

Таблиця нарахування балів за фаховий переклад

Кількість штрафних балів	Бали	Кількість штрафних балів	Бали
0-0,2	50	5,1-5,2	25
0,3-0,4	49	5,3-5,4	24

0,5-0,6	48	5,5-5,6	23
0,7-0,8	47	5,7-5,5	22
0,9-1,0	46	5,9-6,0	21
1,1-1,2	45	6,1 -6,2	20
1.3-1,4	44	6,3-6.4	19
1,5- 1,6	43	6,5-6,6	18
1,7-1,8	42	6,7-6,8	17
1,9 -2,0	41	6,9-7,0	16
2,1-2,2	40	7,1-7,2	15
2,3-2,4	39	7,3-7,4	14
2,5-2,6	38	7,5-7,6	13
2,7-2,8	37	7,7-7,8	12
2,9-3,0	36	7.9-8.0	11
3,1-3.2	35	8,1-8,2	10
3,3-3,4	34	8,3,8,4	9
3,5-3,6	33	5,5-8.6	8
3,7-3,8	32	8,7-8,8	7
3,9-4,0	3 i	8,9-9,0	6
4,1-4,2	30	9,1-9,2	5
4,3-4,4	29	9,3-9,4	4
4,5-4,6	28	9,5-9,6	3
4,7-4,8	27	9,7-9,8	2
4,9-5,0	26	9,9-10,0	1
		10,1 та більше	0

Частина III — лексико-граматичний переклад з української на французьку мову та Частина IV – лексико-граматичний переклад з української мови на англійську мову

Оцінювання письмових лексико-граматичних перекладів ґрунтується на розрізненні двох типів помилок: за кожну помилку 1 типу (невірне використання/ написання, заміна або пропуск лексичного або граматичного моменту, що відноситься до активного матеріалу) нараховується 1 штрафний

бал; за помилку 2 типу (невірне використання/ написання, заміна або пропуск лексичного або граматичного моменту, що не відноситься до активного матеріалу) нараховується 0,5 штрафного балу.

Максимальна кількість балів за III частину екзамену складає 80 балів, а за IV частину екзамену — 40 балів.

Таблиця нарахування балів за лексико-граматичний переклад

III частина екзамену (лексико-граматичний переклад з I іноземної мови)		IV частина екзамену (лексико-граматичний переклад з II іноземної мови)	
Кількість штрафних балів	Бали	Кількість штрафних балів	Бали
0,0	80	0,0	40
1,0	79	1,0	40
1,5	78	1,5	39
2,0	77	2,0	39
2,5	76	2,5	38
3,0	75	3,0	38
3,5	74	3,5	37
4,0	73	4,0	37
4,5	72	4,5	36
5,0	71	5,0	36
5,5	70	5,5	35
6,0	69	6,0	35
6,5	68	6,5	34
7,0	67	7,0	34
7,5	66	7,5	33
8,0	65	8,0	33
8,5	64	8,5	32
9,0	63	9,0	32
9,5	62	9,5	31
10,0	61	10,0	31
10,5	60	10,5	30
11,0	59	11,0	30
11,5	58	11,5	29
12,0	57	12,0	29

12,5	56	12,5	28
13,0	55	13,0	28
13,5	54	13,5	27
14,0	53	14,0	27
14,5	52	14,5	26
15,0	51	15,0	26
15,5	50	15,5	25
16,0	49	16,0	25
16,5	48	16,5	24
17,0	47	17,0	24
17,5	46	17,5	23
18,0	45	18,0	23
18,5	44	18,5	22
19,0	43	19,0	22
19,5	42	19,5	21
20,0	41	20,0	21
20,5	40	20,5	20
21,0	39	21,0	20
21,5	38	21,5	19
22,0	37	22,0	19
22,5	36	22,5	18
23,0	35	23,0	18
23,5	34	23,5	17
24,0	33	24,0	17
24,5	32	24,5	16
25,0	31	25,0	16
25,5	30	25,5	15
26,0	29	26,0	15
26,5	28	26,5	14
27,0	27	27,0	14
27,5	26	27,5	13
28,0	25	28,0	13
28,5	24	28,5	12
29,0	23	29,0	12
29,5	22	29,5	11
30,0	21	30,0	11

30,5	19	30,5	10
31,0	18	31,0	10
31,5	17	31,5	9
32,0	16	32,0	9
32,5	15	32,5	8
33,0	14	33,0	8
33,5	13	33,5	7
34,0	12	34,0	7
34,5	11	34,5	6
35,0	10	35,0	6
35,5	9	35,5	5
36,0	8	36,0	5
36,5	7	36,5	4
37,0	6	37,0	4
37,5	5	37,5	3
38,0	4	38,0	3
38,5	3	38,5	2
39,0	2	39,0	2
39,5	1	39,5	1
40,0	0	40,0	0

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо оцінка з фахового комплексного іспиту — не менше 100 балів.

Протокол засідання приймальної комісії № 2 від 15 квітня 2024 року

Голова фахової атестаційної комісії
035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька

Олена НЕСТЕРЕНКО

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Сергій ЄЛЬЦОВ